

gerne paa Rigsdagen førte til den nu bestaaende Lov af 26. Marts 1898, der fastsætter Regler for saadanne Erstatninger for Skade saavel paa Personer som paa Gods. Men nu er der i den senere Tid rejst et andet Spørgsmaal, som har faaet sin Afgørelse ved en Højesteretsdom, der faldt forrige Aar, og som tilpligter en Jernbane at erstatte et Brandforsikringselskab den Skadeserstatning, som Selskabet har maattet udrede til de brandlidte.

Da man forhandlede om Loven om Erstatningspligt for Jernbaner i 1898, var der, mig bekendt, ikke en eneste, der omtalte det Forhold, som nu har fundet sin Afgørelse ved Højesteret, idet man den Gang gik ud fra, at Jernbanerne kun havde Erstatningspligt indenfor deres eget Omraade, men ikke i Tilfælde som det foreliggende, hvor en Ildsvaade paa en Bygning udenfor Jernbanens Omraade menes at være opstaaet ved Gnister fra et Lokomotiv, idet Jernbanetoget fra Randers til Hadsund passerede Stedet, kort før Ilden opstod. Det er for Resten neppe godtgjort endnu, at Ilden er opstaaet ved Gnister fra Lokomotivet. Man formoder, at det har været Aarsagen, og naar vedkommende Jernbane ikke har kunnet bevise noget andet, har Højesteret ment, at Jernbanen var forpligtet til at erstatte vedkommende Assurancelskab den udbetalte Erstatning. Følgerne af denne Dom kan blive af overordentlig stor økonomisk Betydning baade for Statsbanerne og de private Baner. Jeg behøver blot at nævne, at dersom der opstod Ild i en saa stor Fabrik som „Skandia“, efter at Toget fra Randers til Hadsund havde passeret den store Fabrik kort før en saadan Ildebrands Fremkomst, kan den private Bane ifølge den afsagte Højesteretsdom risikere at blive idømt Erstatning, uagtet det kan tænkes, at en Vagabond har stukket Ild paa Fabrikken, kort før Toget passerede. Dersom han smutter bort, og ingen opdager ham, er der ingen anden at holde sig til ifølge Højesteretsdommen end den vedkommende Bane, og denne kan saa blive ikendt en Erstatning, som i dette Tilfælde kan beløbe sig til maaske over 2 Mill. Kr.

Dette er en farlig Situation ikke blot for den enkelte Bane, men for samtlige private Baner, der, som bekendt, er gaaet sammen og har dannet en fælles Ulykkesforsikring. Det er derfor paa høje Tid, mener jeg, at der træffes de Regler, som her foreslaas om at begrænse dette Ansvar. Naar vedkommende Baner efterkommer de reglementariske Bestemmelser,

vil de efter disse Regler ikke falde ind under det Ansvar, som Højesteret nu altsaa har ment, at Banerne falder ind under. Forholdet overfor de private Lodsere, der har deres Ejendom liggende i Nærheden af Banerne, er ordnet saaledes, at der ved Ekspropriation til Anlæg af Jernbaner bliver tilkendt vedkommende Ejendomsbesidder Erstatning for de Ulemper, en saadan Jernbane foraarsager dem, og ligger en Bygning med brandfarligt Tag for nær ved en saadan ny Bane, der anlægges, bliver vedkommende Ejer tilpligtet enten at forsyne sine Bygninger med ikke brandfarligt Tag, eller ogsaa at flytte Bygningerne, og i begge Tilfælde faar vedkommende Ejer Erstatning for de Ulemper, et saadant Jernbaneanlæg har foraarsaget ham. Det er bekendt, at i enkelte Tilfælde, hvor Brandforsikringselskabet har ment, at en Bygning var udsat for Ildsvaade, idet den laa for nær ved et saadant Jernbaneanlæg, har det forhøjet Brandkontingentet. Det er fortalt mig, at paa Lolland har man ved Anlægget af en ny Bane paa et enkelt Sted ført den gennem en Tømmerplads, og en saadan Plads er jo ret brandfarlig. Den vedkommende Brandforsikring, der har Bygninger forsikret i Nærheden deraf, har som Følge deraf forhøjet sit Brandkontingent. Der sker altsaa ikke vedkommende Brandforsikringselskaber nogen Uret ved at vedtage denne Lov, og der sker ikke de vedkommende Lodsere noget Besvær, idet de jo skal holde deres Ejendom forsikret, og de har tilmed faaet den Erstatning, der tilkommer dem for Ulemper ved Jernbanernes Anlæg. Men det, der er Faren i Øjeblikket, er det Erstatningskrav, som de nuværende og fremtidige Jernbaner, hvad enten det er Statsbaner eller Privatbaner, kan idømmes i Medfør af den Højesteretsdom, der nu er afsagt. Derfor gælder det om saa hurtigt som muligt at tilvejebringe andre Lovregler end de nuværende, og derpaa gaar det foreliggende Lovforslag ud.

Saaledes som Forholdene altsaa er efter den nævnte Højesteretsdom, er en Jernbane uheldigere stillet end den Mand, der f. Eks. har et Tærskværk og lejer det ud og fører det rundt omkring ved større og mindre Bygninger i Nærheden af Halmstakke o. lign. Naar den vedkommende Indehaver af et saadant Tærskværk har sin Gnistfænger i Orden og iøvrigt har efterkommet alle de reglementariske Bestemmelser, der gælder for Anvendelsen af et saadant Tærskværk, er der ingen, der gør Erstatningskrav gæl-